

МАНЗЮК О.О., аспірант м. Львів, ЛКА

ФУНКЦІОНУВАННЯ ОФШОРНИХ ЮРИСДИКЦІЙ У СВІТОВОМУ ЕКОНОМІЧНОМУ ПРОСТОРИ

Перші офшорні зони почали з'являтися у другій половині ХХІ століття і характеризуються сприятливим валютно-фінансовим режимом, низьким рівнем оподаткування, достатньо високим рівнем конфіденційності. Вони є досить привабливими для клієнтів тим, що дозволяють бути анонімним власником компанії, довіркою керувати акціями офшорних компаній за допомогою місцевих номінальних власників.

Дослідженням проблем функціонування офшорних юрисдикцій присвячені праці наступних вчених: Кміль В.М. [1], Кумок А.Д. [2], Майорова Т.В. [3], Пешко А.В. [4], Ткачик Л.П. [1], Хейфец Б.А. [5].

Як зазначає Т. В. Майорова, офшорна зона — це різновид вільних економічних зон, що створюються на території всієї держави, або суб'єкту федерації (конфедерації) особливістю якої є створення для суб'єктів господарювання сприятливого валютно-фінансового, податкового режиму, високого рівня захищеності банківської та комерційної таємниці, лояльності державного регулювання, спрощені вимоги до ліцензування [3, с. 201]. Відмінністю офшорних юрисдикцій від інших вільних економічних зон є поширення зазначеного режиму виключно на суб'єктів господарювання-нерезидентів, що не здійснюють господарської діяльності та не мають джерел доходу на її території [3, с. 213].

Ознаками офшорної діяльності на нашу думку виступають наступні: особливості формування режиму оподаткування на території офшорної юрисдикції. В більшості випадків це стосується компаній-нерезидентів та в окремих випадках національних та іноземних компаній від здійснення діяльності за кордоном. При цьому податок на прибуток – відсутній або коливається у межах 1-2%; переваги реєстрації та особливі спрощені режими діяльності компаній в межах офшорної юрисдикції. При реєстрації не обумовлено розмір статутного фонду, невисока витратність реєстрації компанії тощо; спрощена система фінансової звітності; преференції у ліцензуванні діяльності; недоступність та нерозголошення інформації про діяльність компаній на території офшорної юрисдикції для бенефіціарів; мінімально встановлена кількість резервних вимог центрального банку країни; відсутність валютного контролю для нерезидентів та валютний контроль для резидентів офшорної зони. Операції з валютою – необмежені комунікаційна доступність [2, с. 42].

Розрізняють чотири рівні функціонування офшорних юрисдикцій:

1. Мегарівень – функціонування офшорних юрисдикцій на рівні світового господарства та міжнародних світогосподарських зв'язків.

2. Макрорівень – функціонування офшорних юрисдикцій на рівні народного господарства національної економіки.

3. Мезорівень функціонування офшорних юрисдикцій – проміжний рівень функціонування офшорних юрисдикцій економічної системи між мікро- та макроекономікою – регіональна економіка, підсистема національної економіки.

4. Мікрорівень функціонування офшорних юрисдикцій – функціонування офшорних юрисдикцій на рівні індивідів, суб'єктів господарювання та функціонування конкретних ринків [5, с. 136].

Отже, офшорна зона - один із видів вільних економічних зон. Їх відносять до сервісних вільно-економічних зон, особливістю яких є створення для підприємців сприятливого валютно-фінансового та фіскального режимів, високого рівня банківської та комерційної секретності, лояльності державного регулювання.

Список літератури: 1. *Кміль В.М.* Офшорні зони як інструмент міжнародної податкової конкуренції / В.М. Кміль, Л.П. Ткачик // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2009. - №1. - С. 151-157. 2. *Кумок А.Д.* Офшорний бізнес // Державата регіони. - № 5 – 2008. С. 41-44. 3. *Майорова Т.В.* Інвестиційна діяльність: Навчальний посібник. - Київ: "Центр навчальної літератури", 2004. – 376 с. 4. *Пешко А.В.* Офшорний бізнес як складова світової економіки // Економіка та підприємництво. № 3. – 2006. С. 233-236 5. *Хейфец Б.А.* Офшорні юрисдикції в глобальній та національній економіці – М.: ЗАО «Издательство Экономика» 2010. – 335с.